

Handelsoorlog zonder aanleiding: Trumps theorie over ontstaan handelstekort VS is rabiante onzin

De vraag van de week is: heeft Donald Trump eigenlijk niet een beetje gelijk? Ik kreeg deze vraag de afgelopen week in elk geval opvallend vaak gesteld. Of beter: verontrustend vaak. Want het antwoord is ontkenkend. Trump heeft geen gelijk met zijn importtarieven, zijn handelsoorlog en zijn pogingen om de liberale wereldorde omver te trekken. Totaal geen gelijk. Ook niet een beetje. Gewoon helemaal niet.

Er is hier geen ruimte om alle drogredeneringen af te vinken. Daarom pak ik de belangrijkste: hoge tarieven van handelspartners zorgen voor een groot handelstekort in de VS. Dit is het belangrijkste punt van Trump en zijn adviseurs. Het buitenland treft Amerikaanse export met hoge importtarieven. Het gevolg is dat de import van de VS veel groter is dan de export, en de handelsbalans in het rood is beland.

Dit is borrelpraateconomie. Of een land een tekort op de handelsbalans (of preciezer: lopende rekening) heeft, wordt niet bepaald door importtarieven, maar door de netto besparingen van een land. Een land dat spaart, produceert meer dan het zelf gebruikt en zal altijd meer exporteren dan het importeert. Dit is een economische wetmatigheid. Als Trump een lager handelstekort wil, zal hij moeten zorgen dat de VS minder lenen. Dat kan door bedrijven minder te laten investeren, consumenten meer te laten sparen of het begrotingstekort van de overheid te verlagen. Andere smaken zijn er niet. Of handelspartners nou hun tarieven verlagen of de VS hun importtarieven verhogen, het maakt voor het Amerikaanse handelstekort niets uit.

Dit is een contra-intuïtief stukje economische theorie. Je moet er even op kauwen om het te begrijpen, en dan nog zal bij veel mensen het gevoel blijven: als de Europeanen het tarief op Amerikaanse personenauto's nou maar zouden verlagen, dan ging het handelstekort van de VS vanzelf omlaag. Daarom heb ik alle gemiddelde importtarieven van alle landen ter wereld en alle handelstekorten en -overschotten op een rij gezet. Als hoge tarieven leiden tot handelsoverschotten en lage tarieven tot tekorten — zoals Trump en zijn adviseurs beweren — dan zou dat zichtbaar moeten zijn in de cijfers.

In Het Raderwerk verklaart macro-econoom Mathijs Bouman ontwikkelingen in de economie.

Reacties naar mathijs.bouman@fd.nl

Importtarieven en handelstekorten hebben niets met elkaar te maken

Tarieven en handelsbalansen: gem. van 2000 tot 2016

- Gemiddeld importtarief in %
- Overschot op handelsbalans
- Tekort op handelsbalans

Top-15 laagste importtarieven

Hongkong			●
Singapore			●
Namibië			●
Botswana			●
Canada			●
VS			●
Zwitserland			●
EU			●
Turkije			●
Israël			●
Armenië			●
IJsland			●
Papoea-Nieuw-Guinea			●
Oekraïne			●
Kirgizië			●

0% 20% 40%

Top-15 hoogste importtarieven

Vanuatu	■		●
Eq. Guinea	■		●
Tunesië	■		●
Gabon	■		●
Libië	■		●
Barbados	■		●
Malediven	■		●
Iran	■		●
Bermuda	■		●
Cent. Afrikaanse Rep.	■		●
Bahamas	■		●
Solomon Eil.	■		●
Djibouti	■		●
Seychellen	■		●
Nepal	■		●

0% 20% 40%

In de grafiek hierboven staan de vijftien landen met de laagste en de vijftien landen met de hoogste gemiddelde importtarieven. De handelsbalans is weergegeven in rood (tekort) en groen (overschot). De gegevens over tarieven en handelsbalansen komen van de Wereldbank, en om kortstondige effecten van recessie en crisis uit te filteren, heb ik gemiddelden genomen voor alle jaren tussen 2000 en 2016.

Duidelijk is dat landen met lage tarieven niet automatisch de landen zijn met handelsoverschotten. Hongkong, bijvoorbeeld, heeft helemaal geen importtarieven. De stadstaat is een 'vrije haven' waar iedereen gratis zijn spullen mag invoeren. Het gemiddelde, effectieve importtarief is dan ook nul procent. Alle andere landen heffen hogere tarieven dan Hongkong. In termen van Trump: Hongkong is de loser van de wereldeconomie en wordt dag in dag uit bedonderd door alle andere landen. Toch heeft het land een structureel overschot op de handelsbalans.

Hetzelfde geldt voor Singa-

pore, waar de tarieven maar net iets hoger zijn. Namibië, het land dat volgens de Wereldbankcijfers de op twee na laagste tarieven kent, heeft wel een tekort op de handelsbalans. Maar nummer vier, Botswana, juist weer niet. Ook Canada, Zwitserland, de Europese Unie, Israël, IJsland en Papoea-Nieuw-Guinea staan in de top 15 van laagste importtarieven, maar hebben toch een overschot op de handelsbalans. Dat geldt in totaal voor negen van de vijftien landen met de laagste importtarieven.

In de top 15 van hoogste importtarieven vinden we juist veel landen met een handelstekort, terwijl hoge tarieven volgens de Trump-theorie juist tot overschotten zouden moeten leiden. Slechts vier van de vijftien landen hebben zo'n overschot, de rest heeft een tekort. Dat geldt ook voor Nepal, het land met de hoogste importtarieven ter wereld, van gemiddeld bijna 40%.

De theorie is duidelijk, de empirie ook: handelstekorten en importtarieven hebben niets met elkaar te maken.